

1. One more note re Yoav
- The failed Torah scholar
- The overzealous zealot
- The general who went too far

3:1 - The Jew and the Egyptian

2. Devarim 23:8-9

(ח) לא תתעב אֲדָמִי כִּי אֶחֱיִךָ הוּא לֹא תתעב מִצְרִי כִּי גֵר הָיִיתָ בְּאֶרֶץ צוֹ: (ט) בְּנֵי אֲשֶׁר יִגְלְדוּ לָהֶם דֹּר שְׁלִישִׁי יָבֹא לָהֶם בְּקֹהֶל ד':

You shall not abhor an Edomite, for he is your brother. You shall not abhor an Egyptian, for you were a stranger in his land. *Banim* born to him, the third generation, may enter the community of Gd.

3. Abarbanel to Melachim I 3:1

אחרי שזכר ששלמה הסיר את המונעים שהיו לו במלכותו מפאת אויביו אשר בארץ, זכר שעשה עוד עזר שני להתמיד ולהכין מלכותו בהשלימו ובהתחתנו עם פרעה מלך מצרים שהיה מלך גדול והיה קרוב אליו, ועשה זה כדי שיהיה עמו בשלום ואהבה רבה, ולזה אמר "ויתחתן שלמה את פרעה מלך מצרים", כי מפאת מעלתו וגדולתו להיותו מלך מצרים התחתן עמו לא לאהבת בתו ויפיה...

After it told of how Solomon removed the obstacles from his reign in terms of his local foes, it told that he performed a second supportive act to perpetuate and establish his reign, by making peace and making a marriage with Pharaoh, king of Egypt, who was a great king and a neighbour. He did this so that he would be at peace and in affectionate relations with him. Therefore it said, "And Solomon made a marriage with Pharaoh, king of Egypt," for he made the marriage with him because of his stature and greatness as the king of Egypt, and not out of love for his daughter or due to her beauty...

4. Midrash, Bamidbar Rabbah 10:4

באותו הלילה שהשלים שלמה מלאכת בהמ"ק נשא בתיה בת פרעה והיה שם צהלת שמחת ביהמ"ק וצהלת בת פרעה, ועלתה צהלת שמחת בת פרעה יותר מצהלת בית המקדש... ובאותו שעה עלתה במחשבה לפני הקב"ה להחריב את ירושלים הה"ד (ירמיה לב) "כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה ועד היום הנה להסירה מעל פני".

On the night when Solomon completed the work of the Beit haMikdash, he married the daughter of Pharaoh, and there was celebration of joy for the Beit haMikdash and celebration for the daughter of Pharaoh, and the celebration of the daughter of Pharaoh was greater than the celebration of the Beit haMikdash... And at that time the thought came before Gd to destroy Jerusalem, as in Yirmiyahu 32:31...

5. Midrash, Bereishit Rabbah 54:4, commenting on Bereishit 21:22-32

אמר לו הקב"ה אתה נתת שבע כבשות בלי רצוני, חייך שאני משהה בשמחת בניך ז' דורות... חייך כנגד כן הורגים מבניך שבעה צדיקים ואלו הן, חפני, ופנחס, ושמשון, ושאול וג' בניו... כנגד כן בניו מחריבין מבניך ז' משכנות ואלו הן: אוהל מועד וגלגל, נוב, וגבעון, ושילה, ובית עולמים תרין... כנגד כן ארוני חוזר בשדה פלשתים ז' חדשים.

Gd said to him: You gave him 7 lambs against My will; by your life, I will delay the joy of your children [before their entry into Israel] for 7 generations... They will kill seven righteous people from your children: Chofni, Pinchas, Shimshon, and Shaul and his three sons.... His children will destroy your children's seven sanctuaries: Ohel Moed, Gilgal, Nov, Givon, Shiloh and the two Temples... My Ark will circulate in the Philistine fields for seven months.

6. Precedent

King Asa Chronicles II 16:7-12

King Yehoshaphat Chronicles II 20:35-37

A class on Yehoshaphat's alliances - <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/940622/>

7. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Melachim 5:7

ומותר לשכון בכל העולם חוץ מארץ מצרים, מן הים הגדול ועד המערב ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה כנגד ארץ כוש וכנגד המדבר, הכל אסור להתישב בה. בשלשה מקומות הזהירה תורה שלא לשוב למצרים, שנאמר 'לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד', 'לא תוסיף עוד לראותה', 'לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם'. ואלכסנדריאה בכלל האיסור.

One may dwell anywhere in the world, other than Egypt – west from the Mediterranean, 400 parasangs by 400 parasangs opposite Cush and the desert. One may not dwell in any of it. In three places the Torah warned not to return to Egypt, as Devarim 17:16 says, "Never again shall you return by this path," Devarim 28:68 says, "You would never again see her," and Shemot 14:13 says, "You shall not see them again, ever." And this prohibition includes Alexandria.

8. Three reasons <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/925514/>

- Political threat Shemot 14:11, 17:3; Bamidbar 11:20, 14:4, 16:13
- Immorality Tehillim 78:51; Bereishit 9, 12; Vayikra 18:3
- Independence Devarim 11:10-11; Yehoshua 11:6; Yechezkel 29:3

9. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Issurei Biah 13:14-16

אל יעלה על דעתך שמששון המושיע את ישראל או שלמה מלך ישראל שנקרא ידיד ד' נשאו נשים נכריות בגיותן, אלא סוד הדבר כך הוא, שהמצוה הנכונה כשיבא הגר או הגיורת להתגייר בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול או בשביל שררה שיזכה לה או מפני הפחד בא להכנס לדת, ואם איש הוא בודקין אחריו שמא עיניו נתן באשה יהודית, ואם אשה היא בודקין שמא עיניה נתנה בבחור מבחורי ישראל... לפיכך לא קבלו בית דין גרים כל ימי דוד ושלמה, בימי דוד שמא מן הפחד חזרו, ובימי שלמה שמא בשביל המלכות והטובה והגדולה שהיו בה ישראל חזרו, שכל החוזר מן העכו"ם בשביל דבר מהבלי העולם אינו מגירי הצדק. ואעפ"כ היו גרים הרבה מתגיירים בימי דוד ושלמה בפני הדיוטות, והיו ב"ד הגדול חוששין להם לא דוחין אותן אחר שטבלו מכ"מ ולא מקרבין אותן עד שתראה אחריתם. ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשאן, והדבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר, ולא על פי ב"ד גיירום, חשבן הכתוב כאילו הן עכו"ם ובאיסורן עומדין, ועוד שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות כו"ם שלהן ובנו להן במות והעלה עליו הכתוב כאילו הוא בנאן שנאמר "אז יבנה שלמה במה."

Do not entertain the thought that Shimshon, Rescuer of Israel, or Solomon, King of Israel, who was called a "friend of Gd", married foreign women when they were not Jewish. Rather, the secret of the matter is thus: The proper mitzvah is that when a *ger* or *giyoret* comes to convert we investigate him to see whether he is coming to join the religion to gain money or power, or out of fear. If he is a man, we investigate whether he has turned his eyes to a Jewish woman. If she is a woman, we investigate whether she has turned her eyes to a Jewish man...

Therefore the courts did not accept converts in the time of David and Solomon – in the days of David lest they come from fear, and in the days of Solomon lest they pursue this for the empire, benefit and power which Jews had. An idolater who pursues it for one of the empty aspects of this world is not a righteous convert. Still, many converts converted in the days of David and Solomon, with regular people [acting as judges]. The High Court was concerned for them, not rejecting them since they still immersed but not drawing them near until it could see their end.

And because Solomon converted women and married them, and Shimshon also converted and married, and it was known that [the women] pursued this only for benefit and were not converted by a [true] court, the text viewed them as idolaters, remaining prohibited. Further, their end demonstrated their original intent, for they served their idols and built altars, and the text viewed it as though [Solomon] had built them, as Kings I 11:7 says, "Then Solomon built an altar."

10. Ralbag to Melachim I 3:1

ראוי שתדע כי שלמה נתחתן את פרעה אחר שנתגייר בתו, ועם זה היה בזה הענין יציאה קצת מדרכי התורה כי לא התירה מהם לבא בקהל כי אם דור שלישי:

You should know that Shlomo married with Pharaoh after [Pharaoh's] daughter converted, even if this involved some departure from the ways of Torah since [the Torah] did not permit them to enter the community until the third generation.

11. Talmud, Berachot 8a

לעולם ידור אדם במקום רבו שכל זמן ששמעי בן גרא קיים בן גרא קיים לא נשא שלמה את בת פרעה:

One should always live in his mentor's vicinity, for Solomon did not marry Pharaoh's daughter as long as Shimi ben Gera lived.

12. Talmud, Niddah 70b

כתוב אחד אומר "כי בחר ד' בציון" וכתוב אחד אומר "כי על אפי ועל חמתי היתה העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה עד היום הזה!" כאן קודם שנשא שלמה את בת פרעה, כאן לאחר שנשא שלמה את בת פרעה.

One text says, "Gd has chosen Zion (Psalms 132:13)," and one text says, "For this city was the target of My anger and rage from the day they built it until today! (Jeremiah 32:31)" One was before Solomon married the daughter of Pharaoh, one was after Solomon married the daughter of Pharaoh.

13. Talmud, Sanhedrin 21b

רב יצחק רמי: כתיב "אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה" וכתיב "ויתן שלמה את הכסף בירושלים כאבנים!" לא קשיא - כאן קודם שנשא שלמה את בת פרעה, כאן לאחר שנשא שלמה את בת פרעה. אמר רבי יצחק: בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בים והעלה שירטון ועליו נבנה כרך גדול שברומי.

Rav Yitzchak challenged: One text says, "Silver was not considered anything in the time of Solomon (Chronicles II 9:20)" and one text says, "And Solomon distributed silver in Jerusalem like stones (Kings I 10:27)"! No problem - one was before Solomon married the daughter of Pharaoh, one was after Solomon married the daughter of Pharaoh. Rabbi Yitzchak said: When Solomon married the daughter of Pharaoh, Gavriel descended and stabbed a reed into the sea and raised silt, and upon it was built the great city of Rome.

14. Rashi to Melachim I 3:3

"ויאהב שלמה... ללכת בחקות דוד אביו" ארבע שנים עד שלא התחיל לבנות הבית, אבל משהתחיל לבנות "ויתחתן שלמה את פרעה" נמצאת אומר "כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה ועד היום הזה." (ירמיה לב:לא) כך שנינו בסדר עולם. למדנו שאין הפרשיות כתובות בסדר:

"And Solomon loved... to walk in the statutes of his father David" for four years before he began to build the House. But once he began to build, "And Solomon married with Pharaoh." Thus it says, "For this city was the target of My anger and rage from the day they built it until today." So is taught in Seder Olam. We see that the passages are not written in order.

15. Melachim I 3:1 and 9:16 vs. Melachim I 11:14-22, 11:40, 14:25-26

16. Talmud, Yevamot 76b, 77b

מתני': עמוני ומואבי אסורים ואיסורן איסור עולם אבל נקבותיהם מותרות מיד. מצרי ואדומי אינם אסורים אלא עד שלשה דורות, אחד זכרים ואחד נקבות. ר"ש מתיר את הנקבות מיד. א"ר שמעון, ק"ו הדברים: ומה אם במקום שאסר את הזכרים איסור עולם התיר את הנקבות מיד, מקום שלא אסר את הזכרים אלא עד שלשה דורות אינו דין שנותר את הנקבות מיד? אמרו לו: אם הלכה נקבל, ואם לדין יש תשובה. אמר להם: לא כי הלכה אני אומר:

גמרא: ת"ר "בנים" ולא בנות, דברי ר"ש. אמר ר' יהודה: הרי הוא אומר 'בנים' אשר יולדו להם דור שלישי' - הכתוב תלאן בלידה. Mishnah: Amoni and Moavi are prohibited forever, but their females are permitted immediately. Egyptians and Edomites are prohibited only until three generations, whether male or female. Rabbi Shimon permits the females immediately. Rabbi Shimon said: It is logical: Where the males are prohibited forever, the women are still permitted immediately. Where the males are only prohibited until three generations, isn't it logical to permit the female immediately? They replied: If this is [a received] Halachah, we will accept it. If it is a logical argument, there is room to reply. He responded: No, I am reporting [a received] Halachah.

Gemara: Our sages taught: "'Banim' and not daughters, per Rabbi Shimon. Rabbi Yehudah said: It says, 'Banim born to them, the third generation' - the text linked it to birth.

17. Abarbanel to Melachim I 3:1

כבר דרשו בו מחכמים ז"ל בנים ולא בנות... גם היה מכלל החכמים ז"ל מי שפירש שהדור השלישי שאמרה תורה היה מימות משה, ויש אמתלאה לדבריו, לפי שהרחקה מהמצריים לא צוה הקב"ה עליה מהטעם שצוה בשבעת העממים שהוא (שמות כג:לג) "פן יחטיאו אותך לי, כי אם מפני שהרעו עם ישראל בהיותם בתוכם, ולפי זה היה ראוי שיענש עליו אותו דור, ויהיה ד' פוקד עון אבות על בנים ועל בני בנים, ומהדור השלישי והלאה ירצו לקרבן לד', ולזה אמר (דברים כ"ג ח') "לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו", ר"ל שלא היו המצריים בעון עמוני ומואב שהרעו אותנו ולא עשו עמנו טובה כלל... וכתב הרמב"ן בפירושו התורה (פר' כי תצא), שאמר "לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו" להגיד שעם היות שהמצריים הרשיעו עמנו לעשות הגנה הם גם כן חומה היו עלינו ונמלטנו עמהם מפני זלעפות רעב, וכבוד עשו ליעקב אבינו הזקן והמליכו עליהם מזרעינו קצין ומושל, ולכן היה מצוה שלא נתעב אותו והגביל עונשו שהוא כפי הדעת הזה עד הדור השלישי ליוצאי מצרים. הגה הדעת הזה כבר נפלו עליו אנשים, אבל חכמינו ז"ל הרחיקו זה ואמרו שהדור השלישי הוא לכל מתגייר (יבמות שם)...

הנה אני הייתי אומר עוד כפי מה שיורה פשט הכתוב, שהתורה לא אסרה למצרי ולאדומי הביאה בקהל ד' בהכניסם תחת כנפי השכינה, ולא אמר בהם "לא יבא אדומי ומצרי בקהל ד' בנים אשר יולדו להם וגו'" כמו שאמר "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ד'" ולא אסר דרישת שלומם וטובתם, אבל צוה שלא נתעב לבניהם אחר שישבנו גרים בארצות אבותם. ועם היות שאמר "בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ד'", "לא יתחייב מזה שהדור הראשון והשני לא יבואו בקהל, כי אם שהדור ההוא השלישי יבא בקהל בחיוב ומדרך מצוה, והדורות הקוד' יהיה הדבר רשות ולא מצוה ולא איסור...

מי הגיד לנו שהחתון הוא הביאה בקהל? ואמר אני שאינו כי אם שלא יהיה כישראל לכל דבר כבוד ומעלה, והוא שלא יהיו מהם שרי אלפים ושרי מאות סנהדרין ובתי דינים... ואמר זה לפי שהיה הרצון האלקי שהדור השלישי לא יקרא עוד "גר" כי אם אזרח בישראל לכל דבר. ואיך לא נאמר כן? והנה מצינו רבים מאדום ומצרים שנתגיירו ונשאו נשים בישראל ולא עברו על דת, כי לא נמנעו עם זה מהקרא 'גרים', כמה מצריים יצאו ממצרים עם ישראל והתגיירו ונשאו בנות ישראל, וכן ראוי שנחשוב שעשו בני ישראל שלקחו נשים מצריות, והנביא עובדיהו מאדום היה...

אבל חכמינו ז"ל קבלו אמתת המצות התוריות אשר זכרתי באופן אחר... קבלו ז"ל שהדור הראשון והשני מהמצריים אסורים לבא בקהל, ושהביאה בקהל תאמר על הנשואין והחתון, ושהדור השלישי נמנה לכל מתגייר לא ליוצאי מצרים, ושכבמצריים נאמר "בנים אשר יולדו להם" כולל לזכרים ולנקבות. ועוד כתב הרמב"ם ז"ל...

הנה הראיתיך דרך חכמינו ז"ל בענין הזה והוא המקובל והאמתי, ולכן ראוי שנבחר דרך תשובות הספקות אשר העירו מי מסכים לקבלתם, כי הם לא העירו על הספקות ולא השתדלו בהתרם. ואומר ששלמה במה שהתחתן את פרעה מלך מצרים חטא, כי עם היות שגייר את אשתו קודם שלקחה, הנה להיותה מצרית קודם הדור השלישי היתה אסורה לבא בקהל ולהתחתן עמה, וכבר אמרו חכמים ז"ל (ברכות פ"א דף ח' ע"א) שלכך נסמך ספור שמעי לחתון בת פרעה, ללמד שכל זמן שהיה שמעי קיים לא התחתן שלמה את בת פרעה, וא"כ לדעתם חוטא היה, אבל לדעתי בחטאו זה שווג היה בדבר הלכה, שחשב שאחרי שגיירה לא היה עליו אשם והיתה מותרת לו, מצורף לזה שלא נתחתן עמה כ"א להשלים מלכותו בעבור פרעה מלך מצרים שהיה קרוב אליו כמו שאמרתי לא מאהבת בתו. ולהיות כוונתו רצויה כאשר לקחה אמר הכתוב "ויאהב שלמה את ד' ללכת בחקות דוד אביו", ולא נסמך אותו פסוק אחרי ספור החתון כ"א להודיע שמחשבת שלמה היתה זכה וברורה ושעשה זה בתום לבבו, כי הוא אוהב היה את ד' וכוסף ללכת בחקות דוד אביו ולא נתכוון בזה לחטא חלילה. ולזה אמר "רק בבמות הוא מזבח", כי בזה לבד היה יודע שהיה עושה שלא כהוגן ולא בלקיחת בת פרעה שלא היה חוטא בעיניו. ולכן לא הוכיחו ד' עליו לפי שכבר לקחה... הנה להיות שלמה נער ורך והיה עושה זה בנקיון כפיו לא נענש עליו... ויורה עוד היות כוונת שלמה טובה בלקחו את בת פרעה, מה שכתוב כאן שהביאה אל עיר דוד "עד כלותו לבנות את ביתו ואת בית ד' ואת חומות ירושלם סביב", ובדברי הימים נאמר על זה (ד"ה א' ח:יא) כי אמר "לא תשב לי אשה בבית דוד מלך ישראל כי קדש המה אשר בא אליהם ארון ד'", והדברים האלה מורים שכאשר לקח שלמה את בת פרעה, היה לבו שלם עם ד' ולא נתכוון לחטא, ולכן זכה למעלת הנבואה באותו זמן.

There was also one among the Sages who explained that the "third generation" the Torah mentions was from Moshe's days. There is a basis for his words, for Gd commanded the distancing from Egyptians not for the reason He commanded regarding the seven nations, "lest they cause you to sin against Me," but because they had harmed Israel when they were in their midst. Therefore, it would have been appropriate that this generation be harmed, and that Gd would punish the children and grandchildren for the sin of the parents, and from the third generation and onward they would be accepted to be brought close to Gd. Therefore it said, "Do not abhor an Egyptian, for you were a stranger in his land," meaning that the Egyptians did not perform the sin of Amon and Moav, who harmed us and did not help us at all.. And Ramban wrote, in his commentary to Parshat Ki Tetze, that it says, "Do not abhor an Egyptian, for you were a stranger in his land," to say that even though the Egyptians were wicked to us, they were also a wall for us and we fled the suffering of famine with them, and they honoured our elderly father Yaakov, and they crowned one of us as officer and ruler over them. Therefore, there was a command not to abhor Egypt, and their punishment was limited – according to this view, until the third generation from those who left Egypt. People have already stumbled upon this idea, but our Sages have distanced it and said it is three generations for anyone who converts. (Yevamot 77b)...

I would have said further, as per the simple text, that the Torah did not prohibit Egyptians and Edomites from entering the community of Gd if they enter beneath the wings of Shechinah, and it did not say, "Edomites and Egyptians shall not enter the community of Gd, their children born to them, etc." as it said, "Amonites and Moavites shall not enter the community of Gd." And it did not prohibit seeking their welfare and benefit. But it commanded that we not abhor their descendants, since we lived as strangers in the lands of their ancestors. And even though it said, "Their children born to them, the third generation, shall enter the community of Gd," this need not mean that the first and second generation may not enter the community, but that this third generation should enter, positively and as a commandment, and for the preceding generations it would be optional, not a commandment and not a prohibition...

Who can tell us that marriage is "entry into the community?" I say that it is only that they should not be like Jews for all matters of honour and status, meaning that they should not be officers over thousands and hundreds, Sanhedrin and courts... And it said this because the Divine desire is that the third generation should no longer be called "stranger," but Israelite for all matters. And how could we not say this? We have found that many Edomites and Egyptians converted

and married Jewish women and did not violate the law, for this did not prevent them from being called *gerim*. Many Egyptians left Egypt with Israel and converted and married Jewish women, and so we should think that Jews did when they took Egyptian wives, and the prophet Ovadia was from Edom...

But our Sages accepted the truth of the Torah's mitzvot which I mentioned in a different way... They accepted that the first and second Egyptian generations may not enter the community, and that "entering the community" refers to marriage, and that the third generation is counted for each convert and not from those who left Egypt, and that of the Egyptians it says "*Banim* born to them" including males and females. And Rambam wrote further...

I have shown you the path of our Sages in this matter, and this is received and true. Therefore, it is appropriate that we choose the path of answering the doubts I have raised while fitting their tradition, for they did not raise the doubts and did not try to resolve them. I will say that when Solomon married with Pharaoh king of Egypt, he did sin. Even though he converted his wife before marrying her, still, as an Egyptian before the third generation she was prohibited to enter the community and [for him] to marry her. And the Sages already said that the story of Shimi is juxtaposed with the marriage to the daughter of Pharaoh for this reason, to teach that as long as Shimi was alive Solomon did not marry the daughter of Pharaoh. So in their view, he sinned. But in my view, his sin in this matter was due to an error in this halachic matter. He thought that after she converted, there would be no guilt for him and she would be permitted to him, combined with the fact that he married her only to make peace for his kingdom with Pharaoh king of Egypt, who was nearby, as I have said, and not out of love for his daughter. And because his intent was desirable when he married her, the text said, "And Solomon loved Gd, walking in the statutes of his father David," and that verse was placed after the story of the marriage only to inform us that Solomon's thought was pure and clear and he did this with a pure heart. He loved Gd, and yearned to walk in the statutes of his father David, and he did not intend this as a sin, Gd forbid. And therefore it said, "Only, he sacrificed on altars," for in this alone did he know that he was acting inappropriately, and not in taking the daughter of Pharaoh, in which he did not think he was sinning. And therefore Gd did not rebuke him for it, for he had already taken her... Solomon was a youth, soft, and he did this with clean hands, and so he was not punished for it... It also shows Solomon's intention was good in taking the daughter of Pharaoh when it says here that he brought her to the City of David "until he completed building his house and the house of Gd and the walls of Jerusalem around," and in Chronicles I 8:11 it says of this that he said, "A woman shall not live in the house of David, King of Israel, for it is sacred, as the Ark of Gd has come there." This shows that when Solomon took the daughter of Pharaoh, his heart was whole with Gd and he did not intend to sin. Therefore he merited prophecy at that time.